

ธรรมานุศาสตร์

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

เจ้าพระคุณ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานพระคดิธรรม เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๔

คดิธรรม

ประธานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๔

เด็กและเยาวชนคืออนาคตของสังคมไทย ซึ่งจะเติบโตมาแทนที่ผู้ใหญ่ที่กำลังร่วงโรยส่วยชราในไม่ช้า พลังของเด็ก ๆ จึงมีอานุภาพสูงส่งซึ่งสามารถกำหนดทิศทางของบ้านเมืองไปสู่วิถีใด ๆ ดวงใจหวัง เด็ก ๆ จึงพึงพิจารณาถึงเร็วแรงกำลัง ทั้งทางกาย ทางใจ และทางความรู้ความสามารถที่ตนมี ว่าครบถ้วนสมบูรณ์พร้อมแล้วหรือไม่เพียงใด ในอันที่จะรับภาระของสังคมซึ่งยังเต็มไปด้วยปัญหาและอุปสรรค ในขณะที่เดียวกัน ก็พึงระลึกถึงเอกลักษณ์ของชาติไทยที่บรรพชนสั่งสมไว้ให้เป็นรากฐานต้นทุน สำหรับความรุ่งเรืองในอนาคตของทุกคนอย่างพร้อมพร้อม

การจะพิจารณาตน พิจารณาผู้อื่น และพิจารณาสภาพสังคม ให้เป็นไปได้อย่างถูกต้องรอบคอบนั้น “ความระลึกได้” และ “ความรู้ตัว” หรือ “สติสัมปชัญญะ” ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงยกย่องไว้ว่าเป็น “ธรรมอันมีอุปการะมาก” จึงเป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับเด็กและเยาวชน รวมตลอดถึงผู้ใหญ่ผู้มีหน้าที่อบรมสั่งสอนดูแล ความรู้ตัวอยู่เสมอย่อมทำให้มีระเบียบวินัย สามารถเล่าเรียนและทำการงานต่าง ๆ ได้ถูกต้องรวดเร็ว สามารถดำรงตนเป็นเด็กที่ดีของผู้ใหญ่ และเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของเด็กได้อยู่ทุกขณะ ถ้าเด็ก ๆ เปิดใจรับฟัง และพิจารณาการกระทำของผู้ใหญ่ พร้อมกับการที่ผู้ใหญ่เปิดใจรับฟังและพิจารณาการกระทำของเด็ก ๆ ด้วยสติสัมปชัญญะ ไม่ยกเอาความหลงตัว ความถือตน ความโกรธแค้น หรือความหุนหันพลันแล่น ให้มาเป็นใหญ่กว่าความระลึกได้และความรู้ตัวแล้ว ในที่สุดปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างวัย ซึ่งจัดเป็นธรรมดาโลกมาทุกยุคทุกสมัยย่อมลดน้อยลง ภาพที่คนต่างวัยต่างเติมอกเต็มใจเข้าประสานความร่วมมือ สร้างอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน ด้วยความเมตตาและสามัคคี ก็เกิดขึ้นได้ตั้งใจปรารถนา

ขอให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูประคับประคองเด็กและเยาวชน มีกำลังใจที่จะอบรมพัฒนานตนเองให้ถึงพร้อมด้วยสติสัมปชัญญะ ของจงเร่งเพิ่มพูนคุณลักษณะความเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อนำพาความเจริญก้าวหน้ามาสู่ตน ชุมชน และประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของเราทุกคน.

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ความว่า “เด็กและเยาวชนคืออนาคตของสังคมไทย ซึ่งจะเติบโตมาแทนที่ผู้ใหญ่ผู้กำลังร่วงโรยสู่วัยชราในไม่ช้า พลังของเด็ก ๆ จึงมีอำนาจสูงส่งซึ่งสามารถกำหนดทิศทางของบ้านเมืองไปสู่วิถีใด ๆ ดุจใจหวัง เด็ก ๆ จึงพึงพิจารณาถึงเรียวยแรงกำลัง ทั้งทางกาย ทางใจ และทางความรู้ความสามารถที่ตนมี ว่าครบถ้วนสมบูรณ์พร้อมแล้วหรือไม่เพียงใด ในอันที่จะรับภาระของสังคมซึ่งยังเต็มไปด้วยปัญหาและอุปสรรค ในขณะที่เดียวกัน ก็พึงระลึกถึงเอกลักษณ์ของชาติไทยที่บรรพชนสั่งสมไว้ให้เป็นรากฐานต้นทุน สำหรับความรุ่งเรืองในอนาคตของทุกคนอยู่อย่างพร้อมพร้อม

การจะพิจารณาตน พิจารณาผู้อื่น และพิจารณาสภาพสังคม ให้เป็นไปได้อย่างถูกต้องรอบคอบนั้น ‘**ความระลึกได้**’ และ ‘**ความรู้ตัว**’ หรือ ‘**สติสัมปชัญญะ**’ ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงยกย่องไว้ว่าเป็น ‘**ธรรมอันมีอุปการะมาก**’ จึงเป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับเด็กและเยาวชน รวมตลอดถึงผู้ใหญ่ผู้มีหน้าที่อบรมสั่งสอนดูแล ความรู้ตัวอยู่เสมอย่อมทำให้มีระเบียบวินัย สามารถเล่าเรียนและทำการงานต่าง ๆ ได้ถูกต้องรวดเร็ว สามารถดำรงตนเป็นเด็กที่ดีของผู้ใหญ่ และเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของเด็กได้อยู่ทุกขณะ ถ้าเด็ก ๆ เปิดใจรับฟังและพิจารณาการกระทำของผู้ใหญ่ พร้อมกับที่ผู้ใหญ่เปิดใจรับฟังและพิจารณาการกระทำของเด็ก ๆ ด้วยสติสัมปชัญญะ ไม่ยกเอาความหลงตัว ความถือตน ความโกรธแค้น หรือความหุนหันพลันแล่น ให้มาเป็นใหญ่กว่าความระลึกได้ และความรู้ตัวแล้ว ในที่สุดปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างวัย ซึ่งจัดเป็นธรรมดาโลกมาทุกยุคทุกสมัยย่อมลดน้อยลง ภาพที่คนต่างวัยต่างเต็มอกเต็มใจเข้าประสานความร่วมมือ สร้างอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน ด้วยความเมตตาและสามัคคี ก็เกิดขึ้นได้ตั้งใจปรารถนา

ขอให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูประคับประคองเด็กและเยาวชน มีกำลังใจที่จะอบรมพัฒนาตนเองให้ถึงพร้อมด้วยสติสัมปชัญญะ ขอจงเร่งเพิ่มพูนคุณลักษณะความเป็นผู้คุณธรรมจริยธรรม เพื่อนำพาความเจริญก้าวหน้ามาสู่ตน ชุมชน และประเทศชาติอันเป็นรักยิ่งของเราทุกคน.”

